

SALUKI DAR ALLAHA

Według wierzeń arabskich – Allah podarował ludziom swój skarb – charta perskiego aby sprawiał im przyjemność i radował serce.

Historia tej rasy jest bardzo stara. Zanim ludzie wymyślili pismo, uwiecznili swoje wizje za pomocą malowideł czy rzeźb. Częstym tematem ich prac był chart wyglądający jak współczesny saluk. Ślady ich bytności na dawnym obszarze imperium Sumerów liczą ponad 7000 lat, co stawia je, jako jedne z pierwszych psów hodowlanych przez człowieka.

W „Biblii” dla hodowców i miłośników chartów perskich „How to raise and train Saluki” autorstwa pani U.M. Burch oraz w drugiej ważnej pozycji tego typu „Windhunde der Welt” H. Dauba czytamy: „religia mahometańska zdegradowała psy, uważając je za nieczyste ale z jakichś nieopisanych przyczyn saluki zostały uznane za święte i przez wiele stuleci pozwalano im sypiać w namiotach szejków. Arabowie prowadzili hodowlę psów planowo, podobnie jak to czynili z końmi”.

Zgodnie z koczowniczą naturą plemion Nomadów, saluki znajdowano na całym wybrzeżu Afryki Północnej, w sercu Sahary i na całym Bliskim Wschodzie. Sloughi, Saluki, Tazy, Tarsam, Sage Sekari – tymi wyrazami w zależności od obszaru występowania określane są bez wątpienia saluki – szybkie psy myśliwskie, używane do pogoni za zającami, gazelami, szakalami.

Badacze są zgodni co do tego, że nazwa rasy wywodzi się od starego arabskiego miasta Saluq, lecz wpływ mogły mieć także miasta o jednakowej nazwie Seleucia. Twierdzą oni również, że Saluk przywieziony z Azji do Afryki wyparł psa znanego pod nazwą Tesem.

Saluki występują w kilku odmianach. Różnią się między sobą długością szaty, szerokością i rzeźbą głowy oraz proporcjami korpusu.

Należy tu zaznaczyć, że FCI uznała jeden standard dla odmiany długo i krótkowłosej zalecając hodowanie ich oddzielnie. Sposoby i zwyczaje obcowania z chartami nie różnią się między społecznościami, ich utrzymanie i pielęgnacja a także sposoby polowania z nimi są takie same w Afryce i Azji. Wszystkie narody zamieszkujące pustynie są namiętymi myśliwymi. Poświęcają więc dużo czasu na przygotowanie psa do polowania. Ulubionym sposobem polowania jest wykorzystanie zdolności charta i sokoła. O wielkiej przydatności saluki do polowań świadczy rekord szybkości tych psów zanotowany w Księdze Rekordów Guines'a – 69 km/godz, niestety bez podania warunków, w jakich była ona mierzona. Wielu władców osmańskich uznało te psy za najlepsze do polowań. Niektórzy z nich przeszli do historii jako tyrani polowań.

Sułtan Bajazyt I utrzymywał około 6000 psów i 7000 dobrze wyszkolonych sokołów.

W Europie po raz pierwszy Tazy/ Saluki został opisany przez rzymskiego biologa Aeliana (170-240r po Chrystusie). Niestety bogactwo sztuki greckiej nie przekazało nam podobizny saluki. Dopiero w okresie wypraw krzyżowych w roku 1404 Konrad von Soest namalował orientalny obraz: turecki wojownik występuje z wielbłądem i saluki.

Od 1700 r w Anglii chart jest ulubionym tematem malarzy: towarzyszy najczęściej wspaniałym wschodnim wierzchowcom.

Ponownie zainteresowanie tą rasą zrodziło się w roku 1840: saluki jako prezenty dla oficerów angielskich stacjonujących na Wschodzie trafiają do Anglii. Jednak hodowla nie rozwinęła się a pojedyncze egzemplarze stanowiły atrakcje ogrodów zoologicznych jako prezentacja fauny orientu.

Od 1895 roku chart ten zadomowił się w Anglii za sprawą Florence Amherst, która sprowadziła kilka egzemplarzy i założyła pierwszą rejestrowaną hodowlę **AMHERSTIA**.

Jednak oficjalne uznanie tej rasy przez angielski Kennel Club nastąpiło dopiero w roku 1922 a przez amerykański w 1927 roku.

W Niemczech pokazano 2 charty perskie na I Niemieckiej Wystawie Psów Rasowych w 1863 roku

w Hamburgu. Hodowla saluki w Niemczech rozwinęła się dopiero w latach dwudziestych. Pierwszą hodowlą była **VON PERSIEN C. Wolteringa** na perskim imporcie. Wielkim miłośnikiem tej rasy był również niemiecki poseł w Teheranie Graf von Schulenburg. Największe znaczenie dla niemieckiej hodowli tej rasy miała jednak założona w 1926 roku hodowla **EL SALUK** współpracująca z doskonałą angielską **SARONA**.

W Polsce historia tej rasy liczy już 9 lat, choć już wcześniej miłośnicy widywali pojedyncze egzemplarze z RFN, Czechosłowacji na naszych wystawach. Dobrze się stało, że zwierzęta sprowadzane do Polski, które stanowią zaczątek hodowli reprezentują najlepsze hodowle europejskie. Dotychczas sprowadzono:

1/ z Czechosłowacji: Ch, Zw. ASHRAF del Monte, Int.ChZw. AFARAH z Farsistanu, ChZw. ASSAD z Farsistanu

2/ z Wielkiej Brytanii: ChZw. Mumtaz PAPRIKA

3/ z Holandii: ChZw. Gamara's INDIRA, ChZw. Gamara's HUSAIBA Al VASHB

4/ z RFN: ChZw. Bihgalla's USTAD, ESTHER Al Dschinn, El Adhan Al Dschinn

Większość naszych psów posiada tytuły Championa Polski i Zwycięzcy. Natomiast pierwszym chartem perskim mieszkającym w kraju, który uzyskał tytuł Interchampiona jest suka AFARAH z Farsistanu własność Pani Anny Piotrowskiej z Koszalina. Suka jest doskonałą pod względem użytkowym, wygrywała już kilkakrotnie w imprezach wyścigowych, organizowanych w Czechosłowacji. W tym miejscu wypadałoby podać jak rozwija się hodowla tej rasy w naszym kraju.

Zestawienie obejmuje nazwę hodowli i dane pary rodzicielskiej:

1/ Eudaimon SHAMSARA Samoem's/ ASHRAF del Monte

2/ Eudaimon Hillerica TABRIZ/ ASHRAF del Monte

3/ Spod Startu Hillerica TABRIZ/ ASHRAF del Monte

4/ Spod Startu Bigalla's USTAD/ CAPRA Eudaimon

5/ z Mrokowa Gamara's HUSAIBA AL VASHBA/ Mumtaz PAPRIKA

6/ od Gustawa Gamara's HUSAIBA AL VASHBA/ ASHRAF del Monte

7/ Sannatis ZAHIR ESMUH FENEK Al Dschinn/ AFARAH z Farsistanu

8/ Demos Gamara's HUSAIBA AL VASHBA/ AFIKA Spod Startu

9/ z Mrokowa EL ADHAN AL Dschinn/ SEJNA z Mrokowa

10/ Demos SELIM z Mrokowa/ AFIKA Spod Startu

11/ brak danych Bigalla's USTAD/ BETA Spod Startu

Z podanych wyżej efektywnych kryć pozostawiono do hodowli 66 szceniąt w 7 hodowlach. Saluki polskiej hodowli mieszkające w Polsce, RFN, Berlinie Zachodnim i Czechosłowacji zdobywają najwyższe oceny na wystawach psów rasowych.

Ciekawa jest psychika saluki – mimo że samodzielne, oddane są właścicielowi i wdzięczne za dobre traktowanie.

Saluki nie nadaje się do chowu w kojcach: amatorzy tych psów powinni o tym pamiętać.

W jednej z większych hodowli psów tej rasy – Gamara – w Holandii, widziałem tak zwany chów wolny. Psy w ciągu dnia przebywały na dużym wybiegu, miały jednak możliwość w każdej chwili wejść do domu. Na noc zamykane były w specjalnie do tego celu przystosowanej części domu. Właścicielka hodowli twierdzi, iż psy te potrzebują stałego kontaktu z opiekunem – wtedy ich samopoczucie jest dobre. Bardzo cierpią z powodu rozłąki lub zmiany domu. Oprócz rozwijania swojego instynktu pogoni, potrafią bronić terenu, na którym czują się dobrze.

Dzisiaj saluki nie należą do rzadkości. Krąg ich wielbicieli jest mały ale wierny. Saluki hoduje się dla ich pięknej sylwetki, psychiki i serca, które potrafi obdarzyć wielkim uczuciem.

Autor: *Janusz Zieliński*